

Raportul privind valorificarea asistenței externe pentru anul 2024.

Sectoare: Infrastructura de transport, Transport, Urbanism, Construcții și locuințe, Dezvoltare regională și locală, Infrastructura de apă și sanitație

Toate sumele se vor raporta în mil. EUR

Sectorul	I. Stadiul implementării asistenței externe								
	Stadiul implementării asistenței financiare externe								
	Nr.	Donator/ Creditor	Denumirea proiectului/programului**	Perioada de implementare	Bugetul proiectului/ programului ***	Contribuția donatorului/creditorului, inclusiv co-finanțarea de către alți donatori/creditori (se va specifica donatorul/creditorul, precum și grant sau împrumut)	Contribuția Guvernului	Suma debursează cumulativ****	Suma debursează în 2024
Construcții și locuințe	1	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	Proiect- Construcția Locuințelor Sociale II Acordul-cadru de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II, ratificat prin Legea nr. 182/2012)	2013-2023	22,40	Împrumut acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei în mărime de 65% din bugetul Proiectului (13,4	9,00	13,40	0,00
Construcții și locuințe	2		Proiect- Locuințe Publice III Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru Proiectul „Locuințe publice III”, ratificat prin Legea nr. 101/2024)	2023-2030	27,22	Împrumut acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (împrumut CEB 20,0 mln EUR)	7,22	0,28	0,28
Construcții și locuințe	3		Proiect- Locuințe Publice III Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „Locuințe publice III”, ratificat prin Legea nr. 102/2024)	2023-2030	1,00	Grant acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	0,00	0,00	0,00
Construcții și locuințe	4		Proiect- Locuințe Publice III Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „Locuințe publice III”, ratificat prin Legea nr. 184/2024)	2023-2030	6,00	Grant acordat de Fondul Parteneriatului Europei de Dezvoltare a Consiliului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu prin Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei	0,00	0,00	0,00
SUB-TOTAL Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei					56,62		16,22	13,68	0,28
Infrastructura de transport	1	Banca Europeană de Investiții (BEI)	Proiectul - Moldova Drumuri III Contract de finanțare N 81.723 Nr.20110650 din 25.06.2013	2013-2024	150,00	Împrumut	0,00	148,44	3,81
Infrastructura de transport	2		Proiectul - Moldova Drumuri II Contract de finanțare N 25.852 Nr.2010-0154 din 23.11.2010	2010-2023	75,00	Împrumut	0,00	71,80	1,80
Infrastructura de transport	3		Proiectul - Moldova Drumuri IIIB Contractul de Finanțare nr. 96156, semnat la 15 decembrie 2022	2022-2028	100,00	Împrumut	0,00	13,20	13,20
Infrastructura de transport	4		Proiectul - Moldova Drumuri IV Contractul de Finanțare Numărul contractului: (FI N°) 92.574 Numărul operațiunii: (Serapis N°) 2020-0537, semnat la 31 martie 2022	2022-2028	150,00	Împrumut	0,00	0,00	0,00
Transport	3	Banca Europeană de Investiții (BEI)	Proiect Restructurarea Căilor Ferate Moldovenești Contractul de finanțare nr.84.909 din 26.09.2016 dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind infrastructura feroviară și materialul rulant al Republicii Moldova, ratificat prin Legea nr.298/2016 și intrat în vigoare la 13.01.2017	2016- prezent	50,00	Împrumut	0,00	42,193	13,32
Transport	4		Amendament din 17.12.2021 la Contractul de finanțare Nr.84.909 din 26.09.2016	2021- prezent	24,00				
SUB-TOTAL Banca Europeană de Investiții					549,00		0,00	275,63	32,13
Infrastructura de transport	1	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	Proiectul de reabilitare a Drumurilor III Acord de Împrumut Nr. 41442 din 29.10.2010	2010-2023	75,00	Împrumut	0,00	74,30	4,30
Infrastructura de transport	2		Proiectul de reabilitare a Drumurilor IV Acord de Împrumut Nr. 45094 din 28.06.2013	2013-2023	250,00	Împrumut	0,00	174,00	50,49
Infrastructura de transport	3		Proiectul de reabilitare a Drumurilor V de Împrumut Nr. 54423 din 22 ianuarie 2024 Acord	2024-2030	150,00	Împrumut	0,00	0,00	0,00
Transport	4		Acordul de Împrumut nr.44085 din 14.11.2014 dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, ratificat prin Legea nr. 22/2015 și intrat în vigoare la 20.03.2015	2015- prezent	52,50	Împrumut	0,00	37,621	7,96
Transport	5		Amendament NI din 09.12.2021 la Acordul de Împrumut Nr.44085 din 14.11.2014	2021- prezent	23,50		0,00		
Transport	7		Proiect Restructurarea Căilor Ferate Moldovenești Acord de Grant dintre RM, CFM și BERD Nr.44085 din 10.11.2015, pentru punerea în aplicare a sistemului informațional de management al energiei (EMIS) din Fondul Special al Acționarilor BERD, ratificat prin Legea nr. 17/2016 și intrat în vigoare la 08.04.2016	2015- prezent	0,25	Grant	0,00	0,00	0,00
SUB-TOTAL Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare					551,25		0,00	285,92	62,75
Infrastructura de transport	1	Banca Mondială	Conectivitate rurală în Moldova IMPRUMUT NUMARUL 9672-MD semnat la 19 iunie 2024.	2024-2030	98,00	Împrumut	60,00	0,00	0,00
Apă și sanitație	2		Acordul de finanțare și Acordul de grant pentru Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova semnate la 21.04.2022, Acord de Finanțare ratificat prin Legea nr. 169/202	2022-2027	46,50	44,1 Împrumut 1,5 Grant	0,88	0,49	1,06
Dezvoltare regională	3		Îmbunătățirea Calității Educației	2023-2029	60,00	60(USD) grant	0,00	0,00	0,00
SUB-TOTAL Banca Mondială					204,50		60,88	0,49	1,06

Dezvoltare regională/Apă și sanitație	1	Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW	Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală BMZ-Nr.2013 66 897 din 27.05.2019 (1,5 EUR); BMZ-No. 2019 69 286 din 21.01.2021 (8,5 EUR); BMZ-No. 2019 70 532 din 12.01.2021 (1,5 EUR); BMZ No. 2021 67 997 din 09.07.2024 (13,5 EUR); BMZ No. 2021 70 025 din 09.07.2024 (1,5 EUR).	2020-2025	28,05	25,00 Grant	3,05	1,46	4,10
Dezvoltare regională/Apă și sanitație	2	Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW	Aprovizionarea cu apă și canalizare în raionul Cahul Guvernul Germaniei: 33,5 EURO: BMZ-No.2015 68 344; BMZ-No. 2016 689 04; BMZ-No. 2017 704 03. UE: 12,9 EURO: EU Mandate din ENI/2019/411-652.	2018-2024	46,40	46,40 (grant)	0,00	0,00	0,00
SUB-TOTAL Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW					74,45		3,05	1,46	4,10
TOTAL SECTOR					1435,82		80,15	577,18	100,32
Stadiul implementării asistenței tehnice externe									
	Nr.	Donator/ Creditor	Denumirea proiectului/programului	Perioada de implementare	Bugetul proiectului/ programului		Suma deburseată cumulativ	Realizări majore în 2024	
Urbanism	1	Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA),	Dezvoltarea unui nou portal web cu documente normative în construcții (eDNC) (FINALIZAT)	Noiembrie 2022-Iulie 2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Elaborarea documentației tehnice și Procedurile Operaționale Standard (POS); Caiet de Sarcini elaborat, destinat dezvoltării Portalului documentelor normative în construcții (e-DNC). Institutul Sistemul Informațional „Portalul documentelor normative în construcții” și aprobat Regulamentul privind funcționarea și administrarea acestuia, prin Hotărârea Guvernului nr. 78/2024	
Transport	2		Crearea Registrului de Stat al Documentației Urbanistice (RSDU) (sistat urmare stopării finanțării Programului USAID) (SISTAT)	2024-2025	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Proiect sistat fără a fi fost început, urmare a stopării finanțării Programului MISRA al USAID.	
Transport	3		Asistență tehnică în elaborarea Codului Naval și în analiza cadrului legal pe domeniul naval (SISTAT)	2024-2025	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	În 2024 MISRA a inițiat elaborarea noului Cod Naval, concentrându-se pe transpunerea legislației UE, prevederile convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și integrarea celor mai bune practici la nivel global. Către sfârșitul anului a fost elaborată prima versiune a Codului, care urma să fie prezentată (în ianuarie 2025), MIRD și Agenției Navale pentru revizuire și perfecționări ulterioare.	
Transport	4		Asistență tehnică pentru dezvoltarea cadrului legal pe domeniul naval care reglementează formarea, certificarea, calificarea profesională și recunoașterea reciprocă a documentelor eliberate personalului care navighează pe căile navigabile interioare, inclusiv pentru transpunerea și implementarea rezoluțiilor Comisiei Economice a ONU pentru Europa (UNECE) (SISTAT)	2023 – 2025	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Pe parcursul anului 2024, experții au lucrat la livrabilele proiectelor de acte naționale aferente transpunerii legislației UE privind calificările profesionale în navigația interioară și standardele corespunzătoare (4 acte UE).	
	5		Cartografierea și simplificarea celor mai importante procese de afaceri la Calea Ferată din Moldova (Memorandumul de Înțelegere între CFM și Programul de Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA) al USAID, semnat la 18 octombrie 2022) (SISTAT)	2022-2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	În anul 2022 MISRA a realizat o evaluare amplă a proceselor de afaceri din cadrul CFM, cu un accent deosebit pe procedurile de achiziții. Scopul a fost elaborarea unor recomandări practice de elaborare a unor soluții fezabile pentru a îmbunătăți eficiența, transparența și eficacitatea practicilor de achiziții ale CFM.	
Transport	6		Elaborarea Cadrului Operațional pentru funcționarea Agenției Feroviare (SISTAT)	2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	În 2024, MISRA a realizat o diagnoză cuprinzătoare a legislației existente din sectorul feroviar și a furnizat o listă detaliată de recomandări pentru a ghida eforturile de consolidare a capacităților Agenției. În noiembrie 2024, MISRA a emis cu succes primul set de trei acte operaționale, care au fost ulterior aprobate de MIRD. Către sfârșitul anului 2024 MISRA începuse lucrul la un al doilea set de trei acte operaționale care vizează îmbunătățirea în continuare a operațiunilor Agenției.	
Transport	7		Memorandum de Înțelegere dintre Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA) și Agenția Națională Transport Auto (ANTA) privind extinderea subsistemului informațional „e-Autorizație Transport” (SISTAT)	2022-2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Transferul datelor din vechiul sistem „AMIR” în „Registrul rutelor”, inclusiv: denumirea și codul rutei, localitățile, orele de pornire, regimul de deservire, operatorul, valabilitatea autorizației și tipul rutei; Elaborarea a 32 de rapoarte noi pentru vizualizarea informațiilor în Subsistemul Informațional „e-Autorizație Transport”; Dezvoltarea Subsistemului Informațional „Registrul rutelor” în proporție de 98% (urmează integrarea cu modulul de date geospațiale pentru a permite reprezentarea grafică a rutelor).	
Transport	8		Elaborarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Agenția Națională Transport Auto (FINALIZAT)	2022-2027	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Elaborarea Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate de către ANTA; Elaborarea Nomenclatorului serviciilor și a cuantumului tarifelor aferente; Elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern și a Analizei Impactului de Reglementare; Aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 395 din 05.06.2024 privind aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate de către Agenția Națională Transport Auto, a Nomenclatorului serviciilor și a cuantumului tarifelor aferente.	
Transport	9		Implementarea E-CMR în Republica Moldova (SISTAT)	2023-2027	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților		0,00	Evaluarea de către expert a cadrului legal din Republica Moldova și România în scopul dezvoltării și implementării eCMR; Elaborarea și prezentarea Raportului „Constatări și recomandări privind cadrul legal pentru implementarea eCMR între Republica Moldova și România”.	

Transport	10		Sprijin în implementarea de către ANTA a standardului anti-mită ISO 37001:2016 (FINALIZAT)	2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților	0,00	Semnarea Acordului de înțelegere între Programul USAID „Reforme Instituționale și Structurale în Moldova” (MISRA), Agenția Națională Transport Auto și Institutul de Standardizare din Moldova privind acordarea suportului în implementarea de către ANTA a standardului anti-mită ISO 37001:2016 (30 ianuarie 2024); Instruirea angajaților ANTA de către specialiștii calificați din cadrul Institutului de Standardizare din Moldova (ISM); 70 de angajați ANTA certificați în calitate de „Specialist în sistemul de management anti-mită conform SM ISO 37001:2016”; 14 angajați ANTA certificați în calitate de „Auditor intern pentru sisteme de management anti-mită (SM ISO 37001:2016)”; La data de 12 septembrie 2024, ANTA a primit certificatul pentru sistemul de management anti-mită conform standardului ISO 37001, emis de compania românească SRAC CERT S.R.L., devenind prima autoritate publică din Republica Moldova certificată internațional pentru implementarea acestui standard.
SUB-TOTAL Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA)						0,00	
Transport	1	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	(Grant) Acordul de grant nr.C32859/EBSF-2013-07-140 din 29.03.2016, dintre IS „Calea Ferată din Moldova” și BERD, (Suport pentru Restructurare) Contract Avistum Limited (2021- prezent)	2016- 2021		0,075	0,02
Transport	2		Acordul de grant nr.C31530/CEP-2013-07-11 din 24.06.2015 (Suportul CFM în pregătirea și implementarea proiectului) dintre IS „Calea Ferată din Moldova” și BERD, semnat la 16.07.2015	2015- prezent		0,158	0,00
SUB-TOTAL Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)						0,23	0,02
Apa și sanitație	1	Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW	„ Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală., AMC 1	2021-2025		1,50	0,69
SUB-TOTAL Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW						1,50	0,69
Construcții și locuințe	1	Banca de Dezvoltare a Consiliului European	Locuințe Publice III	2023-2030		34,22	0,28
SUB-TOTAL Banca de Dezvoltare a Consiliului European							
Transport	1	TCT (The Transport Community)	Asistență tehnică privind transpunerea legislației UE în colaborare cu TCT (The Transport Community)	2024-2025	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților	0,00	În scopul alinierii Republicii Moldova la standardele internaționale și europene în domeniul transportului naval, reprezentanții TCT au inițiat următoarele acțiuni strategice: Elaborarea Planului de Acțiuni pentru eliminarea Republicii Moldova din Lista Neagră a Memorandumului de înțelegere de la Paris (Paris MoU) privind controlul statului portului. Activitatea a fost lansată spre finele anului 2024 și are ca scop creșterea nivelului de conformitate cu cerințele internaționale privind siguranța și controlul navelor. Inițierea elaborării proiectelor actelor legislative naționale pentru transpunerea a 12 acte ale Uniunii Europene în domeniul transportului naval intern. Această acțiune a fost demarată la sfârșitul anului 2024 și reflectă angajamentul autorităților de a armoniza legislația națională cu acquis-ul comunitar.
SUB-TOTAL TCT (The Transport Community)							

Transport	1	Banca Mondială	Proiectul privind competitivitatea pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii	2023-2024	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților	0,00	<p>Agencia Națională Transport Auto a primit în gestiune, din partea Băncii Mondiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3 mijloace de transport Dacia Duster, în scopul sporirii capacității instituționale a Agenției în ceea ce privește activitățile de control (ianuarie 2024); 25 de laptopuri performante, destinate angajaților implicați în operațiunile de control în trafic rutier (martie 2024); un lot de 11 mijloace de transport Ford Transit (Euro V), destinate inspectorilor responsabili de supravegherea și controlul în trafic rutier (august 2024).
		SUB-TOTAL Banca Mondială					
Trans-sectorial	1	Oficiul Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscurilor de Dezastre (UNDRR)	Consolidarea rezilienței infrastructurii critice în Republica Moldova	2024-2025	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților	0,00	<p>Principalele activități în 2024 au inclus: instituirea grupului de lucru tehnic, co-prezidat de UNDRR și MIDR, alcătuit din reprezentanți ai șase ministere-cheie, Cancelariei de Stat, Agenției de Geodezie, Cartografie și Cadastru, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, agențiilor ONU și organizațiilor societății civile;</p> <p>cartografierea instituțiilor și a părților interesate cheie;</p> <p>revizuirea politicilor și reglementărilor existente; evaluarea rezilienței infrastructurii critice din cele patru sectoare-cheie selectate, în cadrul unui atelier de lucru; identificarea vulnerabilităților printr-o analiză de stres, prin aplicarea metodei de testare la stres; validarea constatărilor cheie din cadrul atelierului de identificare a vulnerabilităților și inițierea elaborării de recomandări strategice pentru consolidarea capacității de reacție și adaptare la riscuri.</p>
		SUB-TOTAL UNDRR				0,00	
	1	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP)	Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova	2023-2027	Donatorul acoperă costurile asociate cu realizarea activităților	0,00	<p>În cadrul componentei de suport destinate MIDR, în 2024 au fost furnizate asistență și expertiză pentru pregătirea primei ședințe a Consiliului Sectorial pentru Asistență Externă în Domeniul Transporturilor; actualizarea matricii de proiecte pe domeniul transport; completarea propunerii de proiect în cadrul apelului Connecting Europe Facility pentru susținerea participării Republicii Moldova în Coridoarele Europene de Transport.</p>
		SUB-TOTAL UNDP				0,00	
TOTAL SECTOR						0,00	

II. Provocări, realizări și recomandări

Comentații succintă care sunt:

- Provocările în implementarea asistenței tehnice/financiare externe în sectorul coordonat, motivele tergiversării implementării, precum și recomandările pentru sporirea eficienței asistenței tehnice/financiare externe în sectorul coordonat;
- Importanța asistenței externe în sectorul coordonat, inclusiv în contextul războiului din regiune și a crizei energetice (valoarea adăugată);

Domeniul	Provocări	Realizări	Recomandări
Construcții și locuințe	<ul style="list-style-type: none"> • Întârzierea alocării contribuției financiare ale APL-urilor; • Tergiversarea executării lucrărilor de construcție din partea antreprenorilor; • Tergiversarea procesului de negociere și semnarea Acordurilor de finanțare; • Reorganizarea unității de implementare a proiectului, disponibilizarea personalului și transferul patrimoniului către IP ONDIMP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ratificarea Acordurilor de finanțare a Proiectului „Locuințe publice III”; • Operaționalizarea ONDIMP și inițierea activităților de implementare a Proiectului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planificarea reorganizărilor instituționale pentru sfârșitul anului pentru a evita problemele de organizare bugetară a instituției; • Asigurarea desemnării instituției principale pentru procedurile de negociere Acordurilor de finanțare a proiectului.

Transport	<p>În prezent, compania LLC TEMIRZHOL ZHONDEU efectuează lucrări de reparării medii și capitale ale căii ferate, înlocuirea traverselor și a fixărilor defecte pe traverse din beton armat, reparația macazurilor, precum și reconstrucția căilor ferate din gări. Progresul lucrărilor este de 27,8%.</p> <p>Căile Ferate din Moldova (CFM) achită în prezent costurile pentru materialele achiziționate și lucrările executate.</p> <p>În ceea ce privește asistența tehnică, a fost efectuată o plată în valoare de 19.965,92 euro în favoarea consultantului – compania Avistum Limited, în baza contractului nr. DTM44085/TCRS5032 din 19.08.2021, pentru sprijinirea misiunii „Căile Ferate ale Moldovei”.</p> <p>Suma prevăzută pentru serviciile consultantului era mai mare, însă, deoarece de la data semnării contractului și până la sfârșitul anului 2024 compania nu a reușit să își îndeplinească obligațiile contractuale la timp – întrucât lucrările la planurile de afaceri pentru companiile „CFM Infrastructură”, „CFM Marfă” și „CFM Pasageri” au fost reformulate în baza modificărilor aduse Conceptului de reformă, aprobat prin Ordonanța Guvernului nr. 759/2022 –, consultantul a continuat ulterior lucrul doar la planurile de afaceri pentru „CFM Infrastructură” și „CFM Marfă și Pasageri”. Din acest motiv, suma planificată nu a fost utilizată integral.</p>		
-----------	--	--	--